

บันทึก
เรื่อง หรือเรื่องประเภทโรงงาน

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยหนังสือที่ สร.๐๔๐๓/๖๙๙๒ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๐๙ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาให้ความเห็นในปัญหากฎหมายที่กระทรวงอุตสาหกรรมหารือมาว่า โรงงานที่สั่งซื้อ เครื่องสำอางจากต่างประเทศ แล้วนำมาบรรจุในภาชนะต่างๆ เพื่อส่งจำหน่ายในท้องตลาดโดย มิได้มีการผลิตหรือทำเครื่องสำอางนั้น จะเป็นโรงงานทำเครื่องสำอางตาม ๓๑. ของมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยโรงงานอย่างอื่นเป็นโรงงานตามมาตรา ๓ (๑๗) แห่งพระราชบัญญัติ โรงงาน พุทธศักราช ๒๔๘๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๐ หรือไม่

ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (นายสิริ คำสุทธี และนายดารา อมาตยกุล) ได้ ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า โรงงานเครื่องสำอางที่หารือมานี้ เพียงแต่บรรจุเครื่องสำอางสำเร็จรูป ลงในหลอด ขวด หรือตลับเท่านั้น โดยบางโรงงานก็ใช้เครื่องจักร แต่บางโรงงานก็มิได้ใช้ เครื่องจักร ขณะนี้ได้มีผู้ประกอบการอุตสาหกรรมประเภทนี้หลายรายยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้ง โรงงาน และกระทรวงอุตสาหกรรมได้ออกใบอนุญาตให้ไปแล้ว แต่คงมีอีกหลายรายที่ยังไม่มายื่น คำขอรับใบอนุญาตตั้งโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรมจึงมีความสงสัยว่าโรงงานทำเครื่องสำอางที่ กำหนดขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวนั้นจะหมายความรวมถึงโรงงานบรรจุเครื่องสำอางด้วย หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายครบคณะ) ได้พิจารณาปัญหา ที่กระทรวงอุตสาหกรรมหารือมาแล้ว มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติโรงงาน พุทธศักราช ๒๔๘๒^๑ มิได้ประสงค์จะควบคุมกิจการที่ตั้งขึ้นเป็นรูปโรงงานทุกประเภทเสมอไป โรงงานประเภท ใดที่กฎหมายต้องการควบคุมก็ได้ระบุไว้โดยชัดแจ้งแล้วตั้งแต่ ๑. ถึง ๑๖. ของมาตรา ๓ ส่วน

^๑ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัติ

“โรงงาน” หมายความว่า สถานที่เพื่อประโยชน์ในการค้าที่ระบุไว้ต่อไปนี้

๑. โรงงาน

๑. โรงงาน

๑๗. โรงงานอย่างอื่นซึ่งจะได้ระบุไว้โดยพระราชกฤษฎีกา

๑. โรงงาน

๑. โรงงาน

มาตรา ๔ โรงงานอย่างอื่นตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้จะต้องเป็นสถานที่ที่ ทำ เปลี่ยนแปลง ซ่อมแซม ตกแต่ง ทำให้สำเร็จ ทำให้สะอาด ล้าง ทำให้แตกทำลาย หรือทำโดยประการอื่นซึ่ง วัตถุประสงค์ เพื่อประโยชน์ในการค้า โดยใช้เครื่องจักร ถ้ามิได้ใช้เครื่องจักร จะเพื่อประโยชน์ในการค้าหรือไม่ก็ ตาม สภาพของงานอาจก่อให้เกิดการระเบิด พิษ ควัน กลิ่นไอ หรือภัยอันตรายอื่นใด ซึ่งน่าจะเป็นอันตรายแก่นามัย หรือกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือความผาสุกของบุคคล

โรงงานอย่างอื่นที่จะได้ระบุไว้โดยพระราชกฤษฎีกาตาม ๑๗. ของมาตราเดียวกันนี้ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วยมิใช่ยอมให้มีการตราพระราชกฤษฎีการะบุโรงงานอย่างอื่นเป็นโรงงานตามกฎหมายนี้ได้โดยไม่มีขอบเขต ดังนั้นเมื่อพระราชกฤษฎีการะบุโรงงานอย่างอื่นเป็นโรงงานตามมาตรา ๓ (๑๗) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พุทธศักราช ๒๔๘๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๐ ระบุว่า “โรงงานทำเครื่องสำอาง” เป็นโรงงาน^๒ จึงต้องตีความโดยเคร่งครัดว่ากฎหมายต้องการควบคุมโรงงานที่“ทำ”เครื่องสำอางโดยเฉพาะเท่านั้น เพราะปรากฏชัดแจ้งในพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้แล้วว่า เมื่อใดก็ตามที่กฎหมายต้องการควบคุมโรงงานที่มีการ“ทำ”โดยเฉพาะ ก็ระบุลงไป เช่น โรงงานทำน้ำหวานหรือน้ำผลไม้โดยใช้เครื่องจักร โรงงานทำผงชูรส โรงงานทำดินประสิว แต่เมื่อใดที่กฎหมายต้องการควบคุมโรงงานที่มีกรรมวิธีทำงานอย่างอื่น นอกจากการ “ทำ” ก็ระบุลงไปเช่นเดียวกัน เช่น โรงงานทำกระเบื้องซีเมนต์หรือหล่อซีเมนต์ ซึ่งใช้คนงานเป็นปกติตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป โรงงานทำหรือประกอบนาฬิกา โรงงานฆ่าสัตว์โดยใช้เครื่องจักร โรงงานประกอบอาหารจากแป้งโดยใช้เครื่องจักร และโรงงานขัดข้าวหรือปลายข้าวโดยใช้เครื่องจักร เป็นต้น เมื่อข้อเท็จจริงที่กระทรวงอุตสาหกรรมหาหรือมาปรากฏว่า โรงงานเครื่องสำอางนั้น เพียงแต่สั่งซื้อเครื่องสำอางสำเร็จรูปจากต่างประเทศ แล้วนำมาบรรจุภาชนะ เช่น หลอด ขวด หรือตลับเพื่อส่งจำหน่ายในท้องตลาด โดยมีได้มีการทำหรือผลิตเครื่องสำอางนั้น ๆ จึงเห็นว่าโรงงานบรรจุเครื่องสำอางดังกล่าวไม่อยู่ในความหมายของ “โรงงานทำเครื่องสำอาง” ที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวกำหนด

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๐๙

^๒ มาตรา ๓ ให้โรงงานต่อไปนี้เป็นโรงงานตามมาตรา ๓ (๑๗) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พุทธศักราช ๒๔๘๒

ฯลฯ

ฯลฯ

๓๑. โรงงานทำเครื่องสำอาง

ฯลฯ

ฯลฯ